Rodzic jako Architekt Kariery

Jak mądrze wspierać dziecko w dynamicznie zmieniającym się świecie pracy

Tradycyjnie:

Wybór jednego „idealnego” fachu na całe życie. Narzucanie gotowych projektów.

Współcześnie:

Wyposażenie młodego człowieka w kompetencje **zarządzania własną karierą**. Budowanie fundamentów pod samodzielne i dojrzałe decyzje oparte na rzetelnych danych.

By dr inż. Krzysztof Symela

Dlaczego tradycyjne pytania już nie wystarczają?

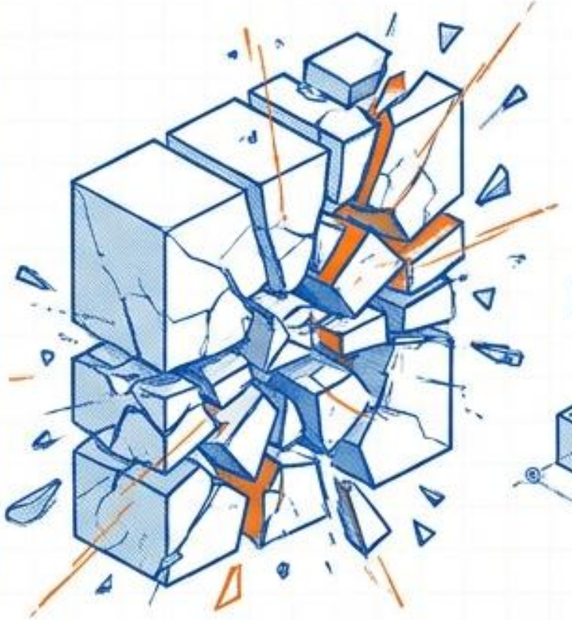
Stary Paradygmat

„Kim chcesz zostać w przyszłości?"

Nowy Paradygmat

„Jakie problemy chcesz uczyć się rozwiązywać?"

Kariera zawodowa to dziś proces modułowy i zadaniowy.
Umiejętność adaptacji jest ważniejsza niż jednorazowy dyplom.

By dr inż. Krzysztof Symela

Mit jednorazowego wyboru

Przekreślony mit

Nowa Rzeczywistość

W dzisiejszym świecie **nie ma decyzji ostatecznych i nieodwracalnych.** **Przeciętny pracownik kilkukrotnie zmieni role, stanowiska, a nawet całe branże.**

By dr inż. Krzysztof Symela

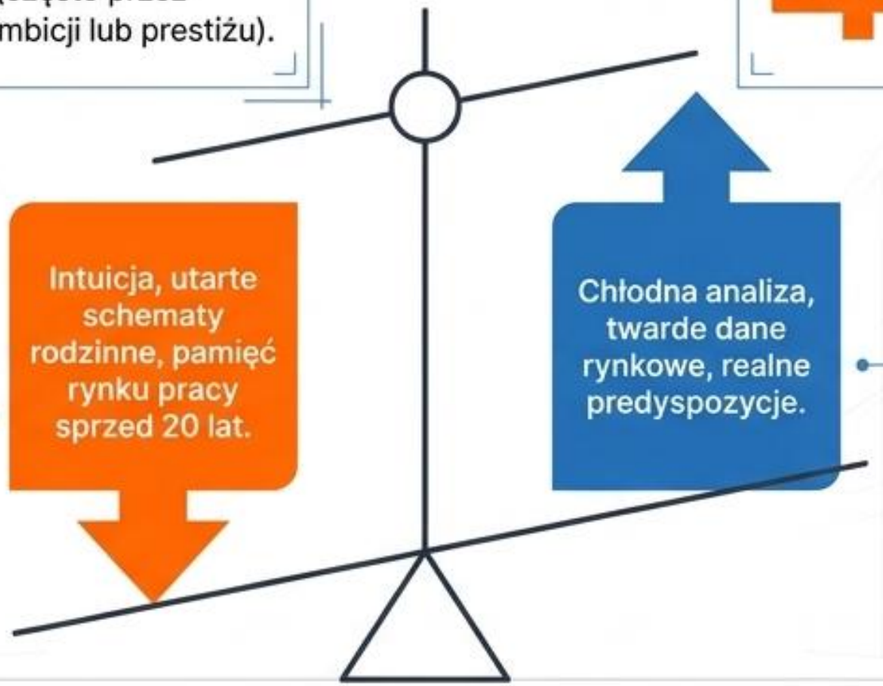
Wpływ rodziny a rzeczywistość rynkowa

Badania IBE

47% Doradców zawodowych wskazuje, że rodzice narzucają dzieciom określone wybory (często przez pryzmat własnych ambicji lub prestiżu).

Badania IBE

42% Doradców zauważa, że rodzice bywają zbyt bezkrytyczni wobec realiów rynkowych.

Zmieńmy naturalną troskę w partnerstwo oparte na faktach.

By dr inż. Krzysztof Symela

Krajobraz zmian – siły kształtujące rynek pracy

Sztuczna Inteligencja (AI)

AI nie likwiduje masowo zawodów, lecz zmienia zadania wykonywane wewnątrz nich (wymóg myślenia krytycznego).

Cyfryzacja

Wymóg płynności w operowaniu danymi; cyfryzacja usług w każdej branży (od administracji po logistykę).

Zielona Transformacja

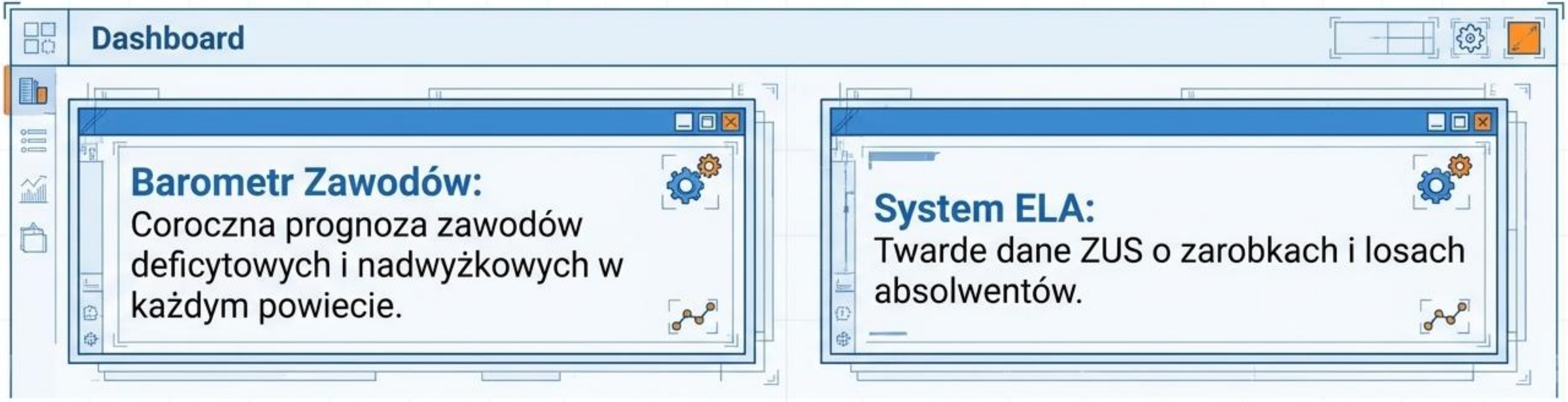
Ekologizacja tradycyjnych profesji (np. elektromobilność dla mechaników, technologie niskoemisyjne w budownictwie).

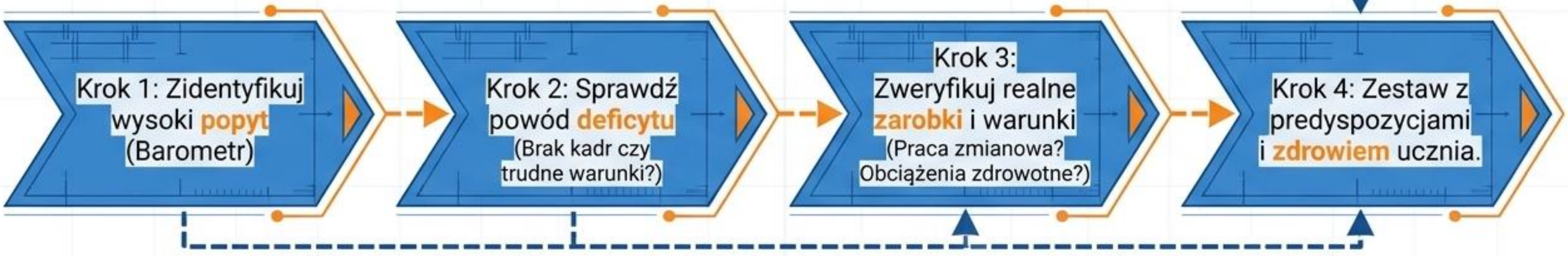
Zamiast lęku przed przyszłością – postaw na elastyczność i ciągły rozwój kompetencji.

By dr inż. Krzysztof Symela

Dane rynku pracy zamiast mitów – Jak czytać rynek?

Jak analizować „zawód deficytowy”?

By dr inż. Krzysztof Symela

Równorzędne ścieżki edukacyjne XXI wieku

Liceum Ogólnokształcące	Technikum (5 lat)	Szkoła Branżowa (I i II stopnia)
Profil: Teoria i abstrakcja.	**Profil:** Dualny (Wykształcenie ogólne + zawód).	**Profil:** Praktyka i rzemiosło.
Cel: Przygotowanie do akademickich studiów wyższych. Brak bezpośrednich kwalifikacji zawodowych.	**Cel:** Matura oraz pełne dyplomy zawodowe. Bezpośredni wstęp na rynek pracy lub studia inżynierskie.	**Cel:** Szybkie opanowanie poszukiwanego fachu, niezależność finansowa, elastyczna matura.

Wybór szkoły to dopasowanie do stylu uczenia się ucznia, a nie drabina prestiżu.

By dr inż. Krzysztof Symela

Nowy wymiar kształcenia: Branżowe Centra Umiejętności (BCU)

Biznes: Bezpośrednie połączenie z organizacjami gospodarczymi.

High-Tech: Parki maszynowe i oprogramowanie wykraczające poza budżet pojedynczej szkoły.

Doświadczenie: Miejsce zintensyfikowanych warsztatów i wizyt zawodoznawczych.

ZSK (Zintegrowany System Kwalifikacji): Zdobywanie mikrokwalifikacji i certyfikatów wpisywanych do systemu.

Edukacja to już nie tylko wieloletnie siedzenie w ławce – to **modułowe budowanie twardych, rynkowych kompetencji**.

Work-Based Learning: Doświadczenie ważniejsze niż papierowe testy

Tylko fizyczne zobaczenie "od kuchni" stresu, wyzwań i rutyny w IT czy marketingu pozwala uczniowi rzetelnie zweryfikować własne wyobrażenia.

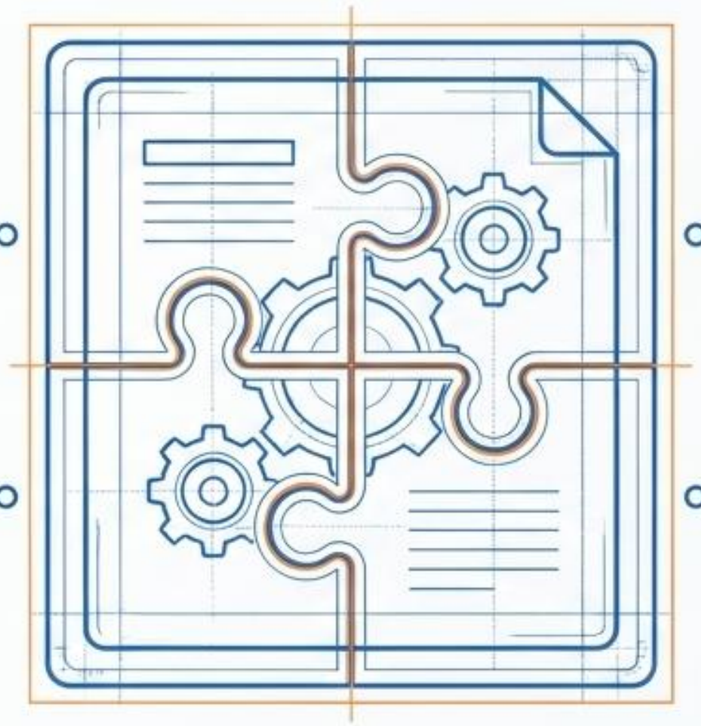
By dr inż. Krzysztof Symela

Cyfrowe Portfolio Kariery – Paszport Umiejętności Ucznia

Na nowoczesnym rynku liczy się podejście "skills-first",
a nie tylko "świadectwo z czerwonym paskiem".

Moduł 1: Wyniki samooceny i mapa mocnych stron.

Moduł 2: Udokumentowane próbki prac (projekty graficzne, kod, raporty, zrealizowane zadania techniczne).

Moduł 3: Zewnętrzne potwierdzenia (Certyfikaty, zaświadczenia o wolontariacie, mikrokwalifikacje).

Moduł 4: Notatki refleksyjne po indywidualnych rozmowach z doradcą.

To namacalny dowód kompetencji na pierwszą rozmowę rekrutacyjną.

By dr inż. Krzysztof Symela

Sztuczna inteligencja w decyzjach: Asystent, nie dysponent

Zastosowanie Właściwe
(AI jako Asystent)

- Porządkowanie i synteza wielkich zbiorów danych o zawodach.
- Porównywanie syllabusów i programów szkół.
- Symulowanie pytań na rozmowę kwalifikacyjną.

Zastosowanie Błędne
(AI jako Automat decyzyjny)

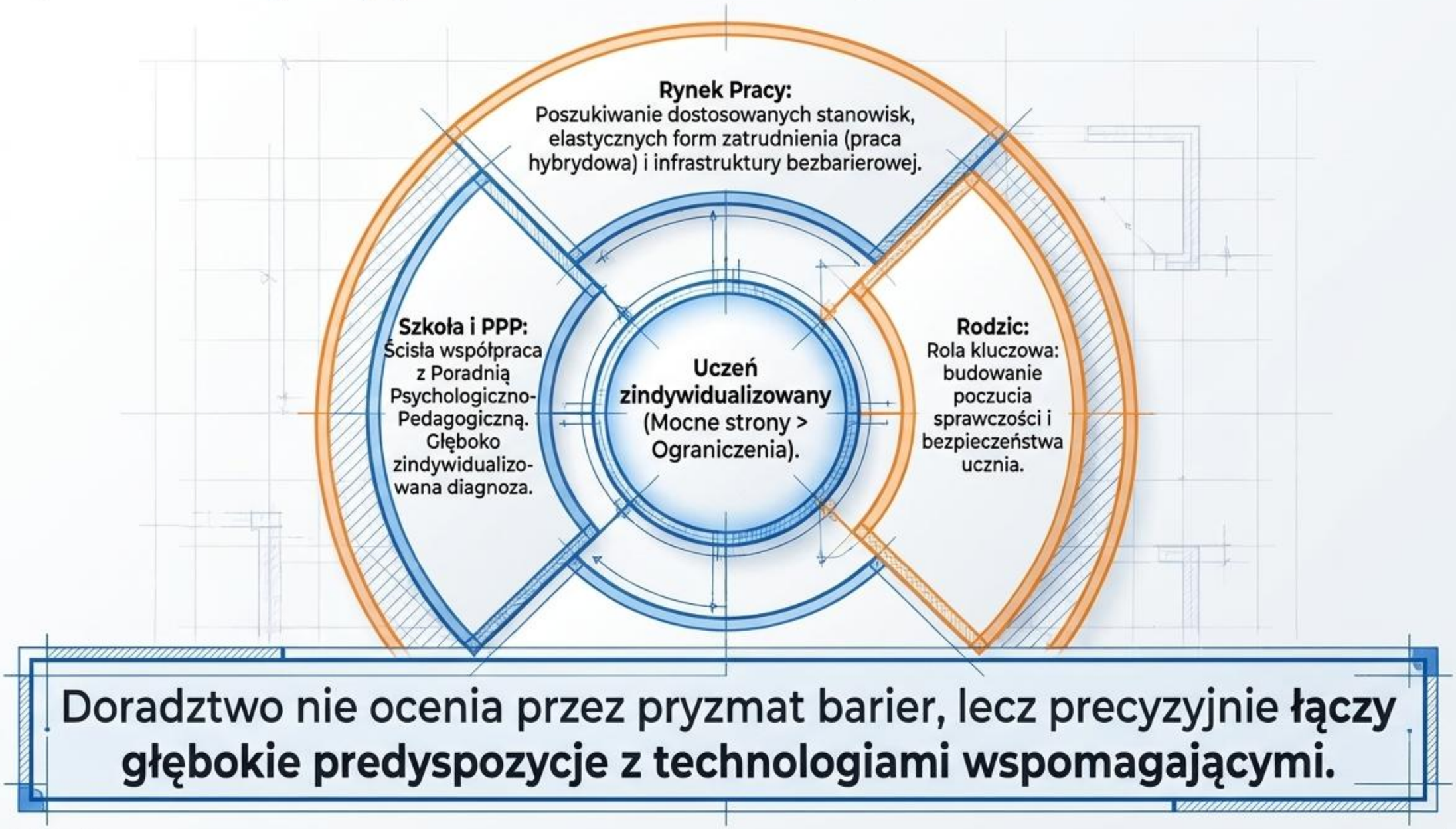

- Ślepe "wybieranie zawodu" za ucznia.
- AI nie posiada świadomości uwarunkowań zdrowotnych, więzi emocjonalnych ani wartości życiowych.
- Ryzyko "halucynacji" i powielania społecznych stereotypów.

Standard Etyczny: AI analizuje dane, ale ostateczna refleksja i decyzja zawsze należą do człowieka.

By dr inż. Krzysztof Symela

Wsparcie włączające: Równe szanse (SPE i neuroróżnorodność)

Doradztwo nie ocenia przez pryzmat barier, lecz precyzyjnie **łączy głębokie predyspozycje z technologiami wspomagającymi.**

By dr inż. Krzysztof Symela

Narzędziownik Rodzica: Jak rozmawiać bez presji?

1. Zastąp ocenę ciekawością.

Zamiast: ~~"Z tego kierunku nie będzie pieniędzy."~~

Wprowadź: "Co dokładnie fascynuje Cię w tym obszarze? Jakie realne zadania chciałbyś wykonywać?"

2. Język faktów, nie stereotypów.

Zamiast: Powielania obiegowych opinii z przeszłości.

Wprowadź: Wspólne sprawdzanie Barometru Zawodów i realnych zarobków w ELA.

3. Akceptuj prawo do błędu.

Zamiast: Traktowania zmiany profilu jako porażki życiowej.

Wprowadź: Traktowanie zmiany jako naturalnej, mądrej korekty kursu na podstawie nowych doświadczeń.

4. Oddaj odpowiedzialność.

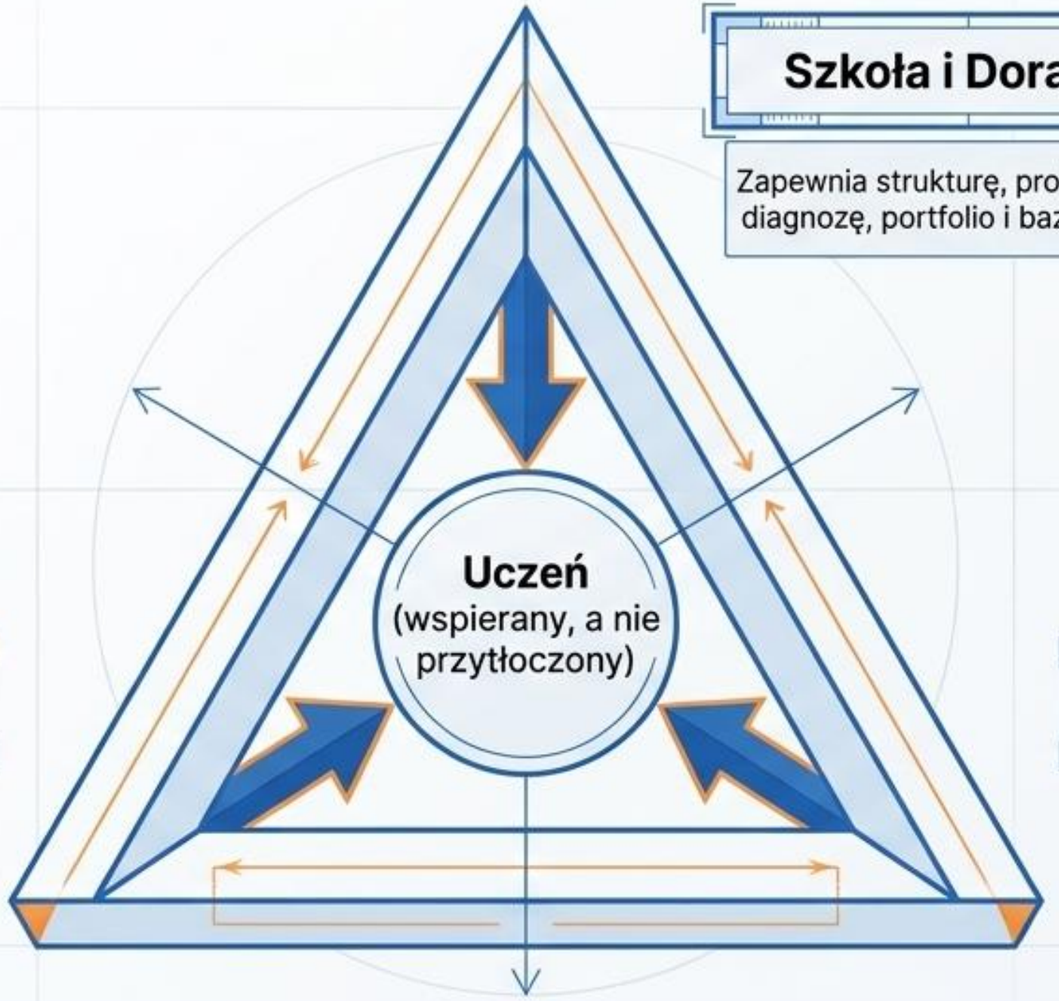
Zamiast: Narzucania gotowego planu ("Idź na prawo").

Wprowadź: Rola doradcy i oparcia. Poczucie sprawczości buduje dojrzałość nastolatka.

By dr inż. Krzysztof Symela

Gemini Notebook

Trójkąt Współpracy (WSDZ) – Ekosystem bez "złych drzwi"

Szkoła i Doradca

Zapewnia strukturę, profesjonalną diagnozę, portfolio i bazę wiedzy.

Rodzice

Zapewniają bezpieczną przestrzeń do dyskusji, refleksji i emocjonalnego oparcia.

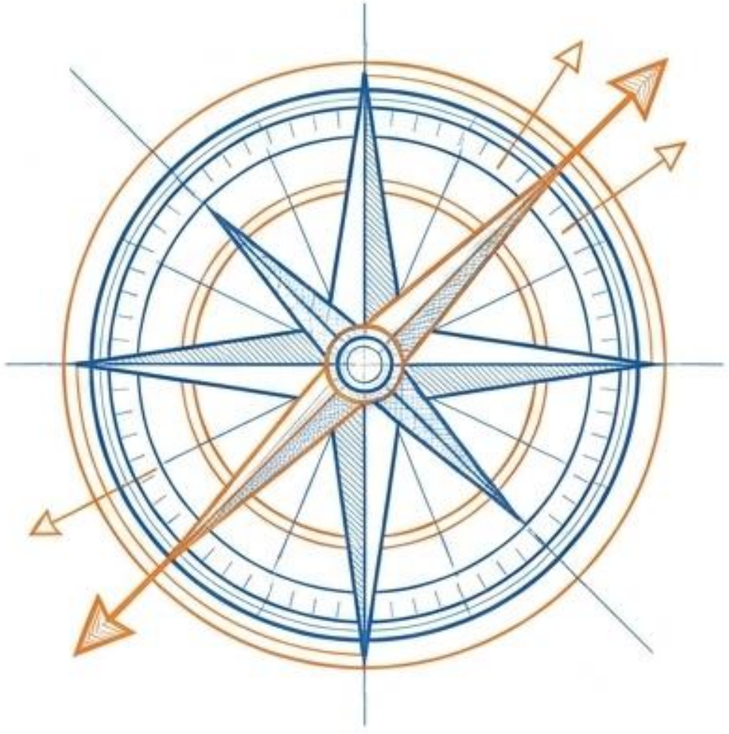
Pracodawcy i BCU

Otwierają drzwi, pokazują realny świat technologii, zadań i wymogów rynku.

Zasada "No Wrong Door". Uczeń otrzymuje spójny komunikat, niezależnie czy rozmawia z doradcą, mentorem w firmie, czy z rodzicem przy stole.

By dr inż. Krzysztof Symela

Podsumowanie: Misja Architekta Kariery

Nowoczesne **doradztwo zawodowe** nie służy temu, aby wybrać komuś zawód. Służy temu, aby **nauczyć człowieka podejmowania dobrych, świadomych decyzji w zmieniającym się świecie pracy.**

Jako rodzic nie musisz znać odpowiedzi na pytania o rynek pracy w 2040 roku. Twoją najważniejszą rolą jest towarzyszenie dziecku z empatią, zachęcanie do weryfikacji faktów i budowanie jego wiary we własne zdolności adaptacyjne.

By dr inż. Krzysztof Symela